

1. AMAÇ

Bu talimatın amacı, İstanbul Teknik Üniversitesi yerleşkelerinde el aletleriyle çalışma yapanların olası tehlike ve risklere karşı uyması gereken kuralları belirleyerek çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunmasını sağlamaktır.

2. KAPSAM

Bu talimat; İstanbul Teknik Üniversitesi yerleşkelerinde yapılacak olan el aletleriyle çalışma işleri ve buna dair organizasyon yapılması işlerini kapsar.

3. UYGULAMA

- Kullanılacak el aletinin yapılacak işe uygun olmasına dikkat edilmeli, amacı dışında kullanılmamalıdır.
- İlgili amirlerden alınan emirler doğrultusunda ve yalnızca iş güvenliği kurallarına riayet ederek çalışılmalıdır.
- Çalışılacak alanda ortam gözetimi yapılmalı ve riskli alanlarda çalışma yapılmamalıdır.
- Çalışmaya başlamadan önce kullanılacak tüm el aletleri, kişisel koruyucu donanımlar (çene bağlı baret, emniyet kemeri, iş eldiveni, gözlük, maske, iş ayakkabısı, reflektörlü yelek vb.), erişim ekipmanları (merdiven vb.) çalışırılık ve güvenlik yönünden kontrol edilmelidir.
- Çalışma sahasına ilgisiz kişilerin girmesine müsaade edilmemelidir.
- Sarkmış, bol veya düğmelenmemiş elbiseler, boyun bağı, atkı gibi giysiler ile çalışma yapılmamalı, çalışmaya başlarken üzerinizde yüzük, zincir, kolye, kol saati vb. takılar olmamasına dikkat edilmelidir.
- Çalışan makineler durdurulmadan el aletiyle müdahale edilmemelidir.
- El aletlerinin; sapı ahşap ise budaksız bir ağaçtan, kenarları yuvarlatılmış, kıymıksız, düzgün ve uygun boyutta olmalı, değilse kullanılmamalıdır.
- El aletinin sapı gevşemiş ise, kullanılmadan önce sıkıştırılmalı, sapları yağlı ve kaygan olmamalıdır.
- Somun sıkma veya gevşetme için uygun anahtar kullanılmalı, pense ve benzeri aletler kullanılmamalıdır.
- Normal kollu anahtarların ucuna boru geçirilerek uzatılmamalıdır.
- Anahtarlar, çekiç olarak kullanılmamalıdır.
- Üzerinde çalışılan parça emniyetli bir şekilde tablaya bağlanmalıdır.
- El aletleri ceplerde taşınmamalı, alet çantası kullanılmalıdır.
- Herhangi bir aletin üstüne fazla basınç veya kuvvet tatbik edilmemelidir.
- El aletleri ile çalışırken, gerekli hallerde gözlük, önlük, eldiven gibi kişisel koruyucu donanımlar kullanılmalıdır.
- Kesici ucu yüksek hızla dönen taşınabilir aletler kullanılırken parmak, el, elbise kaptırmamaya

dikkat edilmelidir.

- Kalemler, keskinler, zımbalar ve benzeri aletlerde, kalem uçları, keski ağzları ve zımba burunları, yapılacak işe uygun biçimde ve daima keskin olmalı ve kullanılırken uygun siperler, paravanlar ve benzeri koruyucular kullanılmalıdır.
- Eğe ve törpüler, metal bileziği bulunan sağlam sapları olmadan kullanılmamalıdır.
- Eğe ve törpüler, sandık açma, çivi sökme veya sert bir cisme vurma işlerinde kullanılmamalıdır.
- Krikolar, yük kaldırılırken yere sağlam bir şekilde ve dik olarak konulmalı, yükler istenilen yüksekliğe kaldırıldıktan sonra, dayanıklı ve uygun takozlarla beslenmedikçe bu yüklerin altında veya üstünde çalışılmamalıdır.
- Penseler ve tel makasları ile gergin tel, yay ve benzeri teller kesilirken, telin kesilen uçlarından biri uygun şekilde tespit edilmelidir.
- Kıvılcımın tehlikeli olacağı yerlerde kullanılacak el aletleri, kıvılcım çıkartmayacak malzemeden yapılmamışsa kullanılmamalıdır.
- El aletlerinin sivri veya keskin uçları, kullanılmadıkları zaman uygun şekilde korunmalıdır.
- El aletleri yerlerde, merdivenlerde, geçitlerde veya çalışanların geçit olarak faydalanabileceği herhangi bir yer üzerinde bulundurulmamalı, uygun dolap, askı tablosu veya en az 2 santimetre yükseklikte etekliği bulunan raflarda muhafaza edilmelidir.
- Kullanımı sona eren her el aleti kontrol edilerek arızalı veya hasarlı olanlar tamire gönderilmek üzere ayrılmalı ve "arızalı" yazısı olan etiket yapıştırılmalıdır.
- Yükseklik korkusu, tansiyon, şeker, sürekli baş dönmesi, görme sorunu, epilepsi vb. rahatsızlığı varsa hekimin yazılı onayı olmadan elektrikli el aletleri ile çalışma yapılmamalıdır.
- Fırtınalı, rüzgâr hızının ciddi olarak etkilediği ve sağanak yağışlı havalarda dış alanda çalışılmamalıdır.
- Elektrikli el aletleri yalnızca yetkili çalışan tarafından kullanılmalıdır.
- Çalışma sırasında arızalanan elektrikli el aletleri yalnızca yeterliliği olan kişiler tarafından tamir edilmelidir.
- Kullanım talimatında belirtilen veya kataloglarda önerilen uç ve aksesuarlardan başkaları kullanılmamalıdır.
- Elektrikli el aletleri topraklanmış olmalı ve belirtilen güç kapasitesinde çalıştırılmalı, topraklama sistemi periyodik olarak kontrol edilmeli, bozuk izolasyonlu kablolar kullanılmamalıdır.
- Elektrikli el aletleri nemli veya ıslak yerlerde kullanılırken elektrik şoku riskine karşı özel önlemler alınmalı (lastik eldiven, izole paspas ve lastik çizme kullanılması gibi), elektrikli el aletinin su, yağ vb. maddelerle temasına izin verilmemelidir.
- Enerji verilirken veya kesilirken elektrikli el aleti kapalı pozisyonda olmalıdır.
- Kırık ve çatlak sigorta, fiş veya priz kullanılmamalı, fiş prizden çıkarılırken kablosundan çekilmemelidir.

İTÜ**İŞ YERİ
SAĞLIK VE
GÜVENLİK
BİRİMİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜ****İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
İSGB KOORDİNATÖRLÜĞÜ
EL ALETLERİYLE ÇALIŞMA TALİMATI**

Doküman No	
Yayın Tarihi	
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	

- Kablolar takılarak düşmeye neden olmayacak şekilde yerleştirilmelidir.
- Parlayıcı ve patlayıcı maddelerin bulunduğu ortamlarda elektrikli el aletleri kullanılmamalıdır.
- Çalışma bitiminde çalışma alanı toplanıp temiz olarak bırakılmalı, prizlere takılı fiş bırakılmamalıdır.

**Hazırlayan;
Kubilay KARABULUT****Onaylayan;
(Ad-Soyad-Unvan-Tarih)****Tebliğ Eden;
(Ad-Soyad-Unvan-Tarih)****Tebellüğ Eden;
(Ad-Soyad-Unvan-Tarih)**

İTÜ

**İŞ YERİ
SAĞLIK VE
GÜVENLİK
BİRİMİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜ**

**İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
İSGB KOORDİNATÖRLÜĞÜ
EL ALETLERİYLE ÇALIŞMA TALİMATI**

Doküman No	
Yayın Tarihi	
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	